

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.20.402/2018/5.

A tanács tagjai:

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit a tanács elnöke

Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna előadó bíró

Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

A felperes:

felperes neve(**felperes címe**)

A felperes képviselője:

Dr. Homa Balázs ügyvéd (**fél címe**)

Az alperes:

alperes neve(**alperes címe**)

Az alperes képviselője:

Dr. Szikszai Ügyvédi Iroda (**fél címe**l ügyintéző: dr. Szikszai Andrea ügyvéd)

A per tárgya:

Szülői felügyelet rendezése és járulékai

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

M.-i Járásbíróság 32.P.20.090/2017/23.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

M.-i Törvényszék 1.Pf.21.658/2017/7.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit részben hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja.

Az alperes havi gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét 62.000 (hatvankétezer) forintban, a hátralék összegét 427.000 (négy százhuszonhétezer) forintban állapítja meg.

Mellőzi az alperes első- és másodfokú perköltség fizetésére kötelezését. A felek az első- és a másodfokú eljárás költségeit maguk viselik.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 33.450 (harmincháromezer-négy százötven) forint elsőfokú eljárási illetéket és 24.000 (huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket. Az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási illetéket 33.450 (harmincháromezer-négy százötven) forintban, a fellebbezési illetéket 24.000 (huszonnégyezer) forintban állapítja meg.

Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest és az alperest, hogy fizessenek meg az

államnak felhívásra személyenként 30.000 (harmincezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes és az alperes (továbbiakban: felek) élettársi kapcsolatából 2015. december 25. napján **M.** utónevű gyermekük született. A felek életközössége 2016 augusztusában megszűnt, a felperes a gyermekkel **S.**-ből **M.**-ra költözött.
- [2] A felperes két ingatlan kizárólagos tulajdonosa: a **M.-, B.** utca ... szám alatti lakást 2016. augusztus 1-től 2017. január 31-ig 40.000 forint bérleti díj és rezsiköltség megfizetésével bérbe adta, a bérlet megszűnése után édesanyja költözött a lakásba. A másik, 35 m² alapterületű ingatlanában él a közös gyermekkel. Jelentősebb értékű ingóvagyonra egy Seat Altea típusú személygépjármű.
- [3] A felperes a perindításkor 173.437 forint gyed ellátásban részesült, 2017. augusztus 1-től munkába állt, a **H.** Kiskereskedelmi Kft.-nél dolgozik, havi jövedelme átlagosan 173.437 forint. Kapja a családi pótlékot, és az alperes külföldi munkavégzése miatt az osztrák államtól 2016 októberétől havi 140 EUR családi pótlék kiegészítésben részesül. Két lakáskölcsöne után havonta 38.512 forint, illetve 16.845 forint törlesztőrészletet fizet.
- [4] Az alperes egyedül él, a közös gyermekén kívül más tartásra szoruló gyermeke nincs. Bérlakásban lakik, **Á.** építési telket vásárolt, és egy 12 éves Audi személygépkocsija van.
- [5] Az alperes az ausztriai székhelyű **E.** GmbH-nál dolgozik, havi átlagos jövedelme a keresetlevél beadását megelőző évben (kerekítve) 2.140 EUR volt. Az albérlet havi díja 80.000 forint, a rezsiköltsége átlagban 50.000 forint. A telekvásárlásra felvett hitelre havonta 163.000 forint törlesztőrészletet fizet. Egy másik hitel törlesztésére havi 30.000 forintot, illetve a **F.** Lakáskassza részére további 40.000 forintot teljesít. Havi átlagos kiadásai: élelmiszer 30.000 forint; ruházkodás 12.000 forint; a magyar és osztrák telefonszámla összesen 35.000 forint; életbiztosítás 15.500 forint, szükség szerint az allergiagyógyszerre fordított költség. Munkahelyére gépjárművel közlekedik, munkáltatója az utazási költségeire 73 EUR térítést fizet, tényleges költsége havonta kb. 40.000 forint, továbbá az autópályadíj. A gyermekkel való kapcsolattartás miatt a miskolci utazási költsége az autópálya díjon felül átlagosan havi 60.000 forint.
- [6] A gyermek egészséges, a bőre atopiás dermatitiszre hajlamos, a testápolására speciális krémet, az étkezésére hipoallergén tápszert javasoltak. A gyermek havi indokolt szükséglete 135.000 forint. A felperest a gyermek keresztanyja havonta átlagosan 45.000 forinttal támogatja.

- [7] Az alperes 2016. augusztus 1. napjától kezdődően az elsőfokú ítélet meghozataláig havi 20.000 forint gyermektartásdíjat fizetett, ezen felül egy alkalommal 35.000 forint gyermektartásdíjat teljesített.
- [8] A perben a felek a szülői felügyelet gyakorlásában, valamint az alperes és a gyermek közötti kapcsolattartás módjában és időtartamában megállapodtak, egyezségüket a bíróság végzésével jóváhagyta.

A kereseti kérelem és az alperes ellenkérelme

- [9] A felperes a keresetében kérte az alperes kötelezését 2016. augusztus hó 1. napjától kezdődően havi 90.000 forint gyermektartásdíj megfizetésére.
- [10] A gyermek indokolt szükségletét a havi kiadások részletezésével vezette le. A lakhatás rá eső rezsiköltsége 10.874 forint, a tisztálkodás költsége (a pelenkával együtt) 21.000 forint, étkezése 50.000 forint, ruházkodása 25.000 forint, a gyógyhatású készítmények költsége 5.350 forint, egyéb kiadások 13.000 forint. A felperes által használt gépjárműnél a gyermek utaztatása miatt 9.047 költség merül fel. A kisfiú bőre és étkezésére fokozott figyelmet igényel. Az étkezés költségeit a speciális tápszer, illetve a rendszeresen friss gyümölcsfogyasztással indokolta, ruháit - alacsony életkora miatt - folyamatosan cserélni kell. Tisztálkodási költsége a pelenka, illetve a testápolók használata miatt magas. Állította, hogy a költségek nem tekinthetők eltúlzottnak, luxuskiadásnak. A gyermek ellátása a felperes édesanyja és a gyermek keresztanyja támogatásával biztosítható. Az alperes az általa kért tartásdíj megfizetésére teljesítőképes.
- [11] Az alperes a gyermektartásdíj jogalapját elismerte és havi 40.000 forint határozott összegű gyermektartásdíj megfizetését vállalta. A gyermek indokolt szükségleteivel kapcsolatos állításait tételesen vitatta. A lakhatási költség számítása téves, mivel a felperes édesanyja is a felperes lakásában él, ezért a gyermek rezsiköltségére csak a teljes összeg harmada, 7.200 forint vehető figyelembe. A tisztálkodási költség 19.000 forintot meghaladóan indokolatlan, mivel a megvásárolt tusfürdő, testápoló több mint egy hónapig elegendő, a gyermek bőre pedig tapasztalata szerint nem problémás. Az üzemanyag költség 5.000 forintban fogadható el. Az étkezési kiadásokra legfeljebb 15.000 forint indokolt. A megjelölt ételmennyiséget ugyanis egy másfél éves gyermek nem tudja elfogyasztani, a bébiételre ténylegesen 9.000 forint kiadás merülhet fel és havonta két doboz tápszer fogyhat el. A gyermek ruházkodási költsége sem valós: a felperes a rokonoktól, barátoktól, ismerősöktől ajándékba kap ruhákat, a munkáltatójától a saját, illetve a gyermek ruházatára kedvezményt kap, a költséget legfeljebb 10.000 forintba tehető. A gyógyszerre 3.000 forint, egyéb költségekre pedig 9.000 forint átlagos kiadást tartott reálisnak. Az alperes a gyermek keresztanyjától kapott rendszeres támogatás összegét pedig életszerűtlennek minősítette.

- [12] A felperes jövedelemkimutatása sem fedí a valóságot, mert a másik miskolci ingatlanban továbbra is bérlő lakik és a bérleti díj ténylegesen 50.000 forint.
- [13] Az alperes hangsúlyozta, az ítélkezési gyakorlat alapján a kötelezett magas jövedelme esetén is a gyermek tényleges szükségletéből kell kiindulni. A követelt tartásdíj - a levezetésének megfelelően - a gyermek tényleges és indokolt szükségleteit meghaladja.
- [14] Az alperes nem vitatta, hogy a rendszeres jövedelme magas, abból azonban a létfenntartására - a költségei miatt - szűkösen tud fordítani. A saját otthon megteremtése érdekében felvett kölcsönök havi törlesztőrészeinek fizetése a jövedelmét jelentősen megterheli és utazási kiadásai is magasak. Hangsúlyozta, hogy a kapcsolattartás miatti többletkiadása a tartás mértékének meghatározásakor nem hagyható figyelmen kívül.
- [15] A felperes az alperes ellenkérelmében foglaltakat vitatta, változatlanul fenntartotta a gyermekre fordított kiadások szükségességét és összegét. Édesanyja a korábban bérbe adott ingatlanban él, az alperes kapcsolattartás miatt felmerülő útiköltségét egy internetes oldal (Oscar) segítségével más személyek szállításával optimalizálja. A munkába járás költségeit a munkáltatója megtéríti. Álláspontja szerint az alperes a saját kiadásainak mértékét eltúlozza.

[16] **Az első- és másodfokú ítélet**

- [17] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetének helyt adva kötelezte az alperest, hogy 2016. augusztus hó 1. napjától kezdődően fizessen meg a felperes részére a kiskorú **M.** utónevű gyermek tartására havi 90.000 forint gyermektartásdíjat. Megállapította, hogy az alperesnek 735.000 forint tartásdíj hátraléka keletkezett, melynek megfizetésére 60 nap alatt kötelezte.
- [18] Az elsőfokú bíróság részletes bizonyítási eljárást folytatott le. Az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 3. § (3) bekezdése alapján tájékoztatta a feleket a bizonyítási kötelezettségről és a bizonyítási teherről.
- [19] A felek jövedelmi és vagyoni viszonyait előadásuk, és a csatolt okiratok (jövedelemigazolás) alapján állapította meg. A bérlettel kapcsolatos állításait az alperes nem bizonyította, a szerződés a felperes előadását támasztotta alá: a bérleti jogviszony megszűnt és a bérleti díj havonta 40.000 forint volt. Az alperes állításával szemben a lakcímkártya, illetve tanúvallomás bizonyította a felperes édesanyjának elköltözését.
- [20] A csatolt orvosi igazolás alapján a gyermek atópiás dermatitiszre való hajlama, a speciális hipoallergén tápszer fogyasztása bizonyított. Ugyancsak bizonyítást nyert **V. K.** havi 45.000 forint összegű támogatása.
- [21] A tartás mértékének meghatározásánál a 2013. évi V. törvény (a

továbbiakban: Ptk.) 4:218. § (2)-(4) bekezdésének szempontrendszeréből indult ki.

- [22] A gyermek indokolt szükségleteit [Ptk. 4:218. § (2) bekezdés a) pont] illetően a peradatok értékelésével arra a következtetésre jutott, hogy a felperes által megjelölt kiadások összege reális. A tisztálkodási költségek átlagos mértékűek, a felperes a személygépkocsit a gyermek érdekében is használja. Az étkezési költségek nem kirívóan magasak és a gyermek életkorára figyelemmel a tápszerfogyasztás életszerű. Ugyancsak nem minősül eltúlozotttnak a ruházkodás költsége, hiszen azt a gyermek életkorból adódó gyors növekedése miatt folyamatosan vásárolni és naponta többször is cserélni kell.
- [23] A felperes által feltüntetett igények sem luxus kiadásnak, sem eltúlozotttnak nem tekinthetők, ebből következően a gyermek indokolt szükségleteként a rendszeres kiadásokra fordított havi 135.000 forint megalapozott.
- [24] A peradatok alapján az alperes teljesítőképese, rendszeres jövedelme - 300 HUF/EUR árfolyamon számolva - kerekítve 640.000 forint. Az elsőfokú bíróság a szülők közötti teherviselés arányát mérlegeléssel 77%-23% arányban határozta meg. Az indokolt szükségletek 77%-os költségviselési aránya a felperes keresetét meghaladja, ezért a felperes 90.000 forint mértékű gyermektartásdíj iránti igénye alapos. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően határozta meg a hátralék mértékét is.
- [25] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben megváltoztatta és a hátralék megfizetésére a folyó tartásdíjon felül 2018. január hó 1. napjától kezdődően havi 100.000 forint részletfizetést engedélyezett. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [26] A tényállást kiegészítette az osztrák családi pótlék tényével, továbbá a felperes munkaviszonyával. Az alperes fellebbezését - a részletfizetés iránti kérelmét meghaladóan - a kiegészített tényállás alapján sem ítélte alaposnak.
- [27] A másodfokú bíróság elsődlegesen abban foglalt állást, hogy az alperes havi átlagos 640.000 forintnak megfelelő jövedelme mellett (a felperes jövedelmére is figyelemmel) a gyermek indokolt szükséglete a felperes által igényelt tartásdíj mértékével összhangban áll-e, avagy eltúlozotttnak minősül. Másodlagosan pedig abban, hogy - mivel az elsőfokú ítélet szerint meghatározott 90.000 forint mértékű gyermektartásdíj az alperes nettó jövedelmének 15%-át sem éri el (96.252 forint lenne) - a jogvita elbírálására irányadó Ptk. 4:218. § (4) bekezdésére tekintettel a tartás mértéke a törvényben meghatározott 15%-os alsó határhoz képest tovább mérsékelhető-e, van-e olyan körülmény, amely ezt indokolttá teszi.
- [28] A másodfokú bíróság a gyermekre fordított havi rendszeres pénzbeli kiadásokat (indokolt szükséglet) illetően egyetértett az elsőfokú bírósággal. A lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást az egyes tételekben, a

felperes által felsorolt ésösszegeként megjelölt kiadások nem tekinthetők sem indokolatlannak, sem luxusnak. A bébiételre fordított költség kétségtelen kényelmi kiadás (a felperes főzés helyett készen veszi az ételt), de azt az időt is a gyermekkel tölti és vele foglalkozik. A havi rendszeres kiadás összege tehát – az alperes fellebbezésében előadottakkal szemben – nem minősül luxusnak.

- [29] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a törvényi határnál alacsonyabb mértékben megállapított tartás további mérséklését a peradatok nem indokolják. A gyermektartásdíj rendeltetése nem a szűkös tartásra szorítás, a tartás összegének megállapításánál – a felek jövedelmi viszonyaira mellett – az sem elhanyagolható mérlegelési szempont, hogy a szülők együttélése esetén milyen életkörülményeket tudnának biztosítani a gyermek részére.
- [30] Az alperes a tartás megfizetésére teljesítőképes. Téves az az érvelése, hogy az utazási költségtérítése a gyermektartásdíj alapjánál nem vehető figyelembe. A végzett munka anyagi elismerését szolgáló rendszeres személyi juttatás a gyermektartásdíj alapjához tartozik akkor is, ha azt a munkáltató költségtérítésként tünteti fel (EBH 2005.1214.).
- [31] A felperes munkába állása, a havi 270.000 forint nettó jövedelme, a magyar családi pótlék és az ezt kiegészítő osztrák támogatás összege nem indokolja az elsőfokú ítéletben meghatározott havi tartás mértékének módosítását.
- [32] Az elsőfokú bíróság a szülők jövedelmi és vagyoni viszonyaira tekintettel helytállóan állapította meg a teherviselési arányt, döntése az irányadó anyagi jogszabályoknak megfelelt, ezért a másodfokú bíróság azt helyes indokaira figyelemmel helybenhagyta. A gyermektartásdíj hátralék egyösszegű megfizetése helyett részletfizetést engedélyezett.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [33] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva a gyermektartásdíj mértékét 2016. augusztus hó 1. napjától kezdődően havi 40.000 forint határozott összegben állapítsa meg. A jogerős ítélet jogszabálysértő voltát a Ptk. 4:218. §-ának, a régi Pp. 221. § (1) bekezdésének, 206. § (1) és (2) bekezdéseinek megsértésére alapította.
- [34] Felülvizsgálati érvelése szerint az eljáró bíróságok a tényállást hiányosan tárták fel, ebből következően téves jogkövetkeztetést vontak le.
- [35] A másodfokú bíróság a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés b) pontja megsértésével nem értékelte a felperes ismételt munkába állásának, illetve az osztrák családi pótlék különbözet részére való folyósításának tényét, holott ez a két tény önmagában is megalapozta (volna) a tartás mértékének megváltoztatását.

Bizonyítási indítványát a másodfokú bíróság mellőzte, ami a régi Pp. 221. §-ába ütközően súlyos eljárásjogi jogszabálysértésnek minősül.

- [36] A másodfokú bíróság a felperes ellentmondó állításait kritika nélkül elfogadta. Nem értékelte, hogy az elsőfokú eljárásban a felperes a jövedelmi viszonyaira, az általa igényelt osztrák családi pótlékra nyilvánvalóan valótlan tartalmú nyilatkozatokat tett.
- [37] A felperes ugyanis a jogerős ítélet meghozatalakor a következő jövedelemmel, állami ellátással és támogatással rendelkezett: 270.000 forint összegű nettó munkabér, korábban 138.880 forint összegű gyed, illetve a gyermek két éves korától 28.500 forint összegű gyes ellátás, 12.200 forint családi pótlék, 140 EUR vagyis 42.000 forintnak megfelelő családi pótlék különbözet, illetve havi 10.000 forint családi kedvezmény.
- [38] Az alperes levezetése szerint - még a legalacsonyabb jövedelemmel, a gyes ellátással számolva - a felperesnek havi 92.700 forintot a gyermekre kell fordítania. Nyilvánvaló, hogy az állami juttatások az igényelt tartásdíj összegét meghaladják, azaz a gyermek tartását fedezik, tehát a jogerős ítélettel megítélt 90.000 forint tartásdíj a gyermek indokolt szükségletére már nem fordítható. Ebből pedig az következik, hogy a megítélt tartásdíj nem a gyermek tartására, hanem a felhalmozás eszközéül szolgál.
- [39] Jogszabálysértő, hogy a családi pótlékok (54.200 forint) és a családi kedvezmény (10.000 forint) a gyermek indokolt szükségleteire fordított kiadásoknál nem került elszámolásra.
- [40] Kétségtelen, hogy a tartásdíj összegét a Ptk. 4:218. § (4) bekezdés értelmében a kötelezett átlagos jövedelmének 15-25%-ában kell meghatározni. Álláspontja szerint azonban a tartás megállapításánál a jelentős költségei nem hagyhatóak figyelmen kívül, a havi 641.000 forintnak megfelelő EUR jövedelemét - a tartásdíjon felül - 570.000 forint bizonyított kiadás terheli, ezért a saját megélhetésére 71.000 forintot fordíthat. A külföldi munkavállalása miatt hetente öt alkalommal hajnalban 4. órakor kel és este 19. óra után érkezik haza, naponta 150 km-t utazik oda-vissza. A magyar átlagnál magasabb jövedelmet tehát jelentős lemondások árán, átlagon felüli munkateherrel és napi ingázással járó, megerőltető és felelősségteljes munka vállalásával éri el. A svájci frank alapú lakáshitel felvételére pedig a saját lakás megszerzése érdekében kényszerült.
- [41] Ezzel szemben a felperes kifejezetten jó anyagi körülmények között él: két beköltözhető ingatlana és elhanyagolható mértékű tartozása van. Elhallgatta a bérbeadásból származó havi 40.000 forint jövedelmét, majd nyilvánvalóan a saját kényelme érdekében döntött a bérlet felmondásáról és az édesanyja szívességi használatáról.
- [42] Az alperes változatlanul sérelmezte a gyermekre fordított kiadások összegét. A perbeli előadásait és a fellebbezésében foglaltakat megismételve tételesen és részletesen kitért arra, hogy az alacsony életkorú gyermek indokolt szükséglete nem éri el az eljárt

bíróságok által kritikátlanul elfogadott felperesi kimutatásban meghatározott havi 135.000 forint kiadást. Ilyen összegből - amely a minimálbérnek közel a duplája - többgyermekes családok is élnek.

- [43] Az alperes kiemelten kifogásolta a kiadások bizonyítottságának hiányát. A felperes egyetlen kiadásra sem csatolt okirati bizonyítékot, először nem tudott és nem is kívánt nyilatkozni a gyermekkel kapcsolatos költségekről (4. sorszámú jegyzőkönyv). Az alperes szerint amennyiben a felperes által előadott indokolt költségek valóban felmerülnének, erre nyilvánvalóan határidő kérése nélkül tudott volna nyilatkozni. Nem került megnyugtatóan feloldásra a felperes előadása és **V. K.** tanúvallomása közötti ellenmondás. Amíg a tanú kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a felperes részére vásárol (21. sorszámú jegyzőkönyv), addig a felperes a tanú által nyújtott támogatást pénzben jelölte meg (17. sorszámú jegyzőkönyv).
- [44] A másodfokú bíróság nem értékelte, hogy a felperes a fellebbezési eljárása alatt munkába állt, a gyermeket bölcsődébe íratta, ahol ugyanazon ételeket és italokat fogyasztja - minimális térítési díj ellenében - mint a többi átlagos szükségletű, egészséges gyermek. Iratellenes a jogerős ítéletnek a bébiétel fogyasztásával kapcsolatos megállítása, miszerint a felperes a főzés helyett is a gyermekkel foglalkozik. Ilyen nyilatkozatot maga a felperes sem tett, de egyébként is elfogadhatatlan és életszerűtlen, hogy egy gondos, a gyermekét megfelelően nevelő és gondozó édesanya - miközben a gyermekkel otthon tartózkodik - egy alkalommal sem főz a gyermekére.
- [45] Az eljáró bíróságok megsértették a régi Pp. 206. § (1) bekezdését azzal is, hogy nem értékelték a felperes terhére állításai bizonyítatlanságát; a betegségére való hivatkozással az édesanyja távolmaradását, mivel így az alperesnek nem volt lehetősége arra, hogy a tanú lakhatásával, a felperes támogatásával kapcsolatos kérdések feltevésének indítványozására.
- [46] Az alperes hangsúlyosan sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok nem foglalkoztak a kapcsolattartás miatt felmerült utazási költséggel. Álláspontja szerint a bíróságnak ezt a kiadást - a gyermek érdekében figyelemmel - az indokolt szükségletek körében kell értékelnie és a szülők között megosztania. A kisfiúval közeli érzelmi kapcsolatban áll, kölcsönös érdek tehát a lehető leggyakoribb kapcsolattartás. A perben többször nyilatkozta, hogy a tartásdíjon felül az utazási költségeket vállalja, a havi 65.000 forint kiadás viszont komoly anyagi megterhelést jelent. A kapcsolattartás költség is számításba véve a gyermekre havonta 155.000 forint, havi jövedelme 24%-ának megfelelő kiadás terhelné, amelynek teljesítésére nyilvánvalóan nem képes, sőt indokolatlanul méltánytalan lenne számára. Amennyiben pedig a gyermek elvitelének jogával is él, akkor a saját költségén - a zavartalan együttlét érdekében - gyermekbarát panzióról is gondoskodnia kell.
- [47] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását indítványozta. Álláspontja szerint az

eljáró bíróságok a tényállást kellő alapossággal tárták fel és abból helytálló jogkövetkeztetésre jutottak, a peradatokat okszerűen és helyesen mérlegelve megalapozott döntést hoztak.

- [48] Nyilvánvalóan nem foghat helyt az az alperesi kifogás, hogy az útiköltség térítés mértéke nem számolandó bele a nettó jövedelmébe. A jogerős ítélet által is hivatkozott elvi döntés kifejezetten kifejti, hogy az utazási költségtérítés a gyermektartásdíj alapjához tartozik akkor is, ha azt a munkáltató költségtérítésként tünteti fel. Ráadásul a 2138,95 EUR jövedelemnél a munkáltatótól kapott 73 EUR utazási költség kiegészítés jelentéktelen mértékű.
- [49] A felperes előadta, hogy azért ment vissza dolgozni, mert az alperes rendszertelenül fizette a tartásdíjat. A munkaszerződését 2017. július 31. napjától írta alá és augusztus 1-től állt munkába, munkavállalása a terhére nem értékelhető.
- [50] Az eljáró bíróságok a peradatok helyes értékelésével az anyagi jogszabállyal összhangban határozták meg 90.000 forint összegben a gyermektartásdíj mértékét, amely az alperes nettó jövedelmének a 15%-át - azaz a törvény által megjelölt alsó küszöböt - nem éri el. Az alperes által felajánlott havi 40.000 forint tartásdíj az alperes nettó havi jövedelmének csak 6%-át jelenti. A költségeinél hangsúlyozottan hivatkozott kapcsolattartást pedig rendszertelenül veszi igénybe, a gyermek nevelésében semmilyen segítséget nem nyújt.
- [51] A gyermek indokolt szükségletei nem tekinthetők luxus kiadásnak és eltúlzott mértékűnek. Visszautasította a kiadásai bizonyítatlanságát: a bírósági tárgyalásra a nyugtákat és a számlakivonatokat magával vitte, azt megtekintetésre az alperes és a bíróság elé tárta, azonban azok mennyiségüknél fogva nem kerültek a periratokhoz csatolásra.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [52] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között bírálta felül [régi Pp. 275. § (1) bekezdés].
- [53] A felülvizsgálat rendkívüli perorvoslat jellegéből következően a Kúria a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján kizárólag a jogszabálysértést vizsgálja, az eljárási jogszabálysértéseket a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján az érdemi döntésre való kihatással értékeli.
- [54] A felülvizsgálati kérelem kis részben - a családi pótlék elszámolása tekintetében - alapos.
- [55] A gyermek indokolt szükséglete [Ptk. 4:218. § (2) bekezdés a) pont].
- [56] A Kúria egyetértett a jogerős ítéletben kifejtett indokokkal. Hangsúlyozza, hogy a gyermek indokolt szükségleteit a Ptk. 4:218. § (3) bekezdése definiálja, és a gyermek gondozásával felmerülő rendszeres kiadással azonosítja. A Ptk. ugyan az indokolt szükségletek forintosítását nem írja elő, a 4:218. § (2) bekezdés

egymásra épülő szempontrendszer alapján viszont a rendszeres kiadások legalább nagyságrendi megállapítása nem mellőzhető. Az indokolt szükségletek meghatározásával lehet ugyanis állást foglalni a kötelezetti teljesítőképesség [Ptk. 4:216. § (1) bekezdés] és a természetbeni tartás, a szülők közötti teherviselés aránya összefüggéséről, a gyermek részére juttatott állami támogatások [Ptk. 4:218. § (2) bekezdés e) pont] elszámolásáról.

- [57] Következetes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a gondozó szülő nem köteles a gyermekkel kapcsolatos kiadások tételes számlákkal való bizonyítására és a kiskorú gyermek szükségletei nem szűkíthetők le a fizikai ellátásának, lakhatása biztosítása, élelmezése, ruházkodása költségeire. A gyermek nevelésével kapcsolatos szükségletek magukba foglalják mindazokat a költségeket, amelyek a gyermek harmonikus személyiségfejlődéséhez szükségesek (Kúria Pfv.II.20.472/2016/5.), ez pedig - ahogy erre a jogerős ítélet helytállóan mutatott rá - nem redukálható az alapszükségletekre.
- [58] Az adott esetben a felperes részletes kimutatást csatolt a gyermekkel kapcsolatos kiadásairól, azok nagyságrendjét igazolta. A másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg: az indokolt szükségletek körében felsorolt pénzbeli kiadások gyermek életkorának megfelelőek, eltúlzottnak, luxuskiadásnak nem tekinthetők. Az élelmezési kiadás a gyermek egészséges fejlődését biztosítja, növekedése miatt pedig - az évszakok változásával - szükséges a teljes ruhatár lecserélése. Az alperes a szükségleteket tételesen vitatta, érvelése az általánosság szintjén mozgott (nem fogyaszthat el ilyen mennyiségű ételt, szükségtelenül magas a ruházkodási költség), az adott jogvitában viszont a felek gyermekének - hangsúlyozottan nem minimális - igényéből kellett kiindulni.
- [59] Az eljáró bíróságok a peradatok helyes mérlegelésével állapították meg a gyermek indokolt szükségletét: az az életkorának és személyiségfejlődésének, az alap és kiegészítő szükségleteknek megfelelnek (EBH 2010.2138.). Önmagában az, hogy a jogerős ítélet - visszautalva az elsőfokú bíróság ítéletére - a rendszeres kiadásokat nem az alperes szubjektív álláspontja szerint megfelelő összegben határozta meg, nem jelenti a mérlegelt döntés irratellenes, okszerűtlen, illetve a gyermek érdekével ellentétes, ebből következően anyagi jogi, illetve eljárásjogi jogszabálysértő voltát.
- [60] Alapvetően tévesen érvelt az alperes a kapcsolattartás költségei és a gyermek indokolt szükséglete összefüggésével. Az indokolt szükségletek általános jellegű meghatározása [Ptk. 4:218. § (3) bekezdés] a kapcsolattartással felmerülő kiadást értelemszerűen nem tartalmazza, mivel azt a kapcsolattartás szabályozásánál (újraszabályozásánál) rendezi [Ptk. 4:180. § (3) bekezdés]. A két eltérő jogszabályhely a költségviselés szempontjából nem kapcsolható össze, a kötelezett szülő eseti kapcsolattartási költségeinek a gyermek havi átlagos rendszeres kiadásaiba való

felszámítása kizárt. A költségek eltérő ténybeli alapja, felhasználásának célja miatt a Ptk. 4:218. § (3) bekezdése ilyen kiterjesztő értelmezést nem tesz lehetővé.

- [61] A Ptk. 4:180. § (3) bekezdése alapján a szülők a gyermek elvitelével, utaztatásával kapcsolatos költségek viseléséről megállapodhatnak, megállapodásuk hiányában a bíróság – többlettényállás esetén – a főszabálytól eltérhet: a szülői felügyeletet gyakorló szülőt is kötelezheti ennek viselésére, vagy a kiadásokat a szülők között megoszthatja. Az adott esetben a bíróság eltérően nem rendelkezett, tehát a Ptk. 4:180. § (3) bekezdés főszabálya érvényesült: a gyermek elvitelével felmerülő kiadások a kapcsolattartásra jogosultat terhelik.
- [62] A jogvita elbírálásánál a nagyszülő, vagy egyéb rokon támogatásának ténye, mértéke nem vehető figyelembe. A gyermek tartásának kötelezettsége elsődlegesen a szülőket terheli [Ptk. 4:215. § (1) bekezdés, 4:216. § (1) bekezdés], más személy anyagi (vagy természetbeni) segítsége a kötelezett szülő tartásdíj fizetésének mértékét nem csökkenti.
- [63] A szülők jövedelmi helyzete és vagyoni viszonyai [Ptk. 4: 218. § (2) bekezdés b) pont].
- [64] Az alperes érvelésével szemben a gyermeket gondozó szülő jobb anyagi körülményei önmagában a különélő szülő pénzbeli fizetési kötelezettségét nem csökkenti, hanem a szülők közötti teherviselés arányánál differenciáltan értékelhető. A perbeli esetben a két szülő jövedelme között az alperes javára jelentős eltérés áll fenn, a saját ingatlan megléte pedig a tartás mértékét nem befolyásolja. Az alperes a szülők közötti teherviselés arányát a felülvizsgálati kérelmében konkrétan nem sérelmezte, nem jelölte meg az álláspontja szerinti helyes arányt. A Kúria ezért eljáró bíróságok által egyezően meghatározott 77-23% aránypárt nem vizsgálta.
- [65] Az alperes teljesítőképessége.
- [66] Tény, hogy az alperes havi állandó jövedelme magas, a felperes által kért tartásdíj megfizetésére teljesítőképes.
- [67] A következetes ítélkezési gyakorlat alapján a kötelezett kölcsöntartozása a tartás alapját nem csökkenti, a kiskorú gyermek tartása minden egyéb fizetési kötelezettséget megelőz. Az alperes havi jövedelmét terhelő egyéb fizetési kötelezettsége a tartás mértékének meghatározásakor nem releváns.
- [68] Helyesen foglaltak állást az eljáró bíróságok a költségtérítés értékelésében is. Egységes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a munkavállalónak kifizetett valamely összeg munkabérnek való minősítése az adott konkrét ügyben bírálendő el és nem a juttatás elnevezésének, hanem a juttatás tényleges tartalmának van jelentősége (BH 2009.328., BH 2001.396.).
- [69] Alapos viszont az alperes felülvizsgálati kérelme a családi pótlék elszámolásának anyagi jogi jogszabálysértő voltára. A családi pótlék alanyi jogon járó közvetlen állami támogatási forma, amivel az állam havi rendszerességgel a gyermek nevelésével és iskoláztatásával járó költségekhez hozzájárul [1998. évi LXXXIV.

törvény 1. §, 3. § (2) bekezdés]. A 2011. évi CCXI. törvény 9. § (4) bekezdése alapján pedig a szülő köteles ezt a támogatást a gyermekre fordítani. Ezzel összhangban rögzítette a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés e) pontja a gyermekre tekintettel kapott támogatások értékelését. A két törvény együttes értelmezéséből következően az alanyi jogon járó állami támogatás a gondozó szülő saját anyagi hozzájárulásaként nem vehető figyelembe.

[70] Az adott esetben a felperes a gyermek neveléséhez két államtól kap hozzájárulást. A magyar családi pótlék mellett az osztrák állam kiegészítő családi pótlékot utal, a két összeg havonta jelentős támogatást jelent (jelenleg a gyermeket egyedül nevelő szülő esetén 13.700 forint, a 140 EUR kb. 42.000 forint, azaz összesen - kerekítve - 55.000 forint). A fentebb kifejtettek szerint ez az összeg (mint az állam támogatása) a gyermek indokolt szükségleteinek anyagi forrásaként számolandó el, tehát a 135.000 forint rendszeres kiadás finanszírozásából a szülőkre 80.000 forint jut. Ez a szülők közötti teherviselés arányának megfelelően 77%-ban az alperest, 23%-ban a felperest terheli. A 80.000 forint 77%-ának (kerekítve) 62.000 forint felel meg, amivel az alperes a gyermek kiadásaihoz köteles hozzájárulni.

[71] A Kúria rámutat arra, hogy a Ptk. 4:218. § (5) bekezdése általános jelleggel rögzíti a kötelezett jövedelméből a gyermektartásdíj mértékét meghatározó számítási módot. A következetes ítélkezési gyakorlat alapján a kötelezett átlagot (lényegesen) meghaladó jövedelme esetén is a gyermek korának megfelelő szükségletből kell kiindulni és azok alapulvételével kell a tartás mértékét megállapítani (Kúria Pfv.II.21.265/2014.). Az anyagi jog általános iránymutatása az adott konkrét ügyben eltérően érvényesülhet: több tartásra jogosult gyermek esetén a százalékos számítási alap csökken, ahogy a magas jövedelem esetén az alsó százalékos határ - mivel a számítás szerinti tartásdíj a gyermek indokolt szükségletével nem állna arányban - mérsékelhető.

[72] Nem sérült a régi Pp. 221. §-a. A másodfokú bíróság a tényállást az osztrák állam által folyósított családi pótlék tényével, a felperes munkaállásával kiegészítette. Önmagában az, hogy az alperes a döntést sérelmezi, az ítélet indokolási kötelezettségének megsértését még nem alapozza meg.

[73]

[74] A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet sérti a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés e) pontját. A Kúria a jogszabálysértést - mivel a peradatok rendelkezésre álltak - korrigálta, és a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a tartás mértékét - ezzel összefüggésben a hátralék összegét - módosította.

[75] A jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezésével, az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a felek pernyertessége-pervesztessége közel azonos arányra módosult. A Kúria ennek megfelelően, a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 81. § (1) bekezdése alapján határozott az első-másodfokú perköltség, az elsőfokú eljárási és a fellebbezési illeték

viseléséről.

Záró rész

- [76] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartása nélkül bírálta el.
- [77] A felülvizsgálat eredményessége-eredménytelensége közel azonos arányú, ezért a felek a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 81. § (1) bekezdés alkalmazásával a felülvizsgálati eljárás költségeit maguk viselik. Továbbá személyenként egyenlő arányban kötelesek a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint az 1990. évi XCIII. (Itv.) 50. § (1) bekezdése alapján meghatározott felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2018. november 27.

dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. a tanács elnöke, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Nyírőné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró

A kiadmány hitelül: